

**ŽEMAITIJOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ DIREKCIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ŽEMAITIJOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ DIREKCIJOS 2024-2028 METŲ PERĖJIMO
PRIE KLIMATUI NEUTRALIOS VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO**

2025 m. d. Nr. V-
Ožtakiai

Vadovaudamasis Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ 155.4. papunkčiu ir Žemaitijos saugomų teritorijų direkcijos nuostatų, patvirtintų Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2022 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-32 (2024 m. rugsėjo 17 d. įsakymo V-96 redakcija) 24 punktu:

1. T v i r t i n u Žemaitijos saugomų teritorijų direkcijos 2024-2028 metų perėjimo prie klimatu neutralios veiklos planą (pridedamas).

2. P a v e d u:

2.1. Žemaitijos saugomų teritorijų direkcijos (toliau – Direkcijos) direktoriaus pavaduotojui Vygantui Kilčauskui užtikrinti šio įsakymo 1 punktu patvirtinto plano įgyvendinimą;

2.2. Direkcijos Bendrųjų reikalų skyriaus referentei Linai Galinienei supažindinti su šiuo įsakymu Direkcijos valstybės tarnautojus bei darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis;

2.3 Direkcijos Viešųjų ryšių specialistei Dovilei Levinskaitei šio įsakymo 1 punktu patvirtintą planą paviėšinti Direkcijos interneto svetainėje.

Direktorius

Mindaugas Balčiūnas

Direktoriaus pavaduotojas

Vygantas Kilčauskas
2025-08-20

ŽEMAITIJOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ DIREKCIJOS **2024-2028 METŲ PERĖJIMO PRIE KLIMATUI NEUTRALIOS VEIKLOS PLANAS**

1. Metodikos apžvalga

Žemaitijos saugomų teritorijų direkcijos šilumos efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisija apskaičiuota naudojant Lietuvos bankų asociacijos tinklapyje pateiktą ŠESD emisijų skaičiuoklę. Skaičiavimui naudotos 2023 metų tiesioginės išlaidos pastatų šildymui, elektros ir kuro suvartojimo išlaidos. Duomenys surinkti iš finansinės apskaitos dokumentų. Už duomenų surinkimą ir skaičiavimą atsakingas direktoriaus pavaduotojas.

2. Įstaigos perėjimo prie klimatai neutralios veiklos planas

Žemaitijos saugomų teritorijų direkcija (Direkcija) - biudžetinė įstaiga, vykdanči saugomų teritorijų apsaugą ir tvarkymą, įgyvendinanti biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugos, tvarkymo ir ekosistemų atkūrimo priemones Dubysos, Kurtuvėnų, Salantų, Tytuvėnų, Varnių, Ventos, Žagarės regioniniuose parkuose ir Kamanų valstybiniame gamtiniame rezervate, taip pat Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos nustatytoje ir Direkcijai priskirtoje Lietuvos Respublikos teritorijos dalyje, įskaitant joje esančias kitas saugomas teritorijas, „Natura 2000“ tinklo teritorijas.

Daugiausiai ŠESD išmeta Direkcijos naudojamas tarnybinis transportas – lengvieji automobiliai ir traktoriai, kurie naudojami Direkcijos funkcijoms atlikti tam, kad būtų pasiekti įstaigai nustatyti tikslai:

- išsaugoti unikalų ir būdingą gamtinį bei kultūrinį kraštovaizdį, vertingiausius kraštovaizdžio kompleksus ir objektus (vertybes), tvarkant, racionaliai naudojant bei atkuriant pažeistus ar sunaikintus kompleksus ir objektus, sudarant sąlygas pažinti vertybes;
- išsaugoti biologinę įvairovę (natūralias buveines, retas ir nykstančias rūšis): išlaikyti ekosistemų stabilumą arba jas atkurti, tvarkyti ir atkurti natūralias buveines, gerinti jų būklę bei užtikrinti jų racionalų naudojimą;
- sudaryti sąlygas rekreacijai, pirmiausia pažintiniam turizmui.

3. Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė (SSGG) analizė

3.1.1 Stiprybės

- 3.1.1 64 proc. Direkcijos valdomų pastatų šildymui naudojama elektros energiją iš atsinaujinančių šaltinių;
- 3.2.2 Direkcija yra elektros gamintoja. Valdomų saulės elektrinių galia – 159,443 kW;
- 3.2.3 Direkcija efektyviai naudoja gamtos resursus: elektros prietaisus, taupančius energiją, taupiąsias el. lemputes ir kt.;
- 3.2.4 siekiant taupyti kuro išlaidas, organizuojami nuotolinius pasitarimai;
- 3.2.5 rūšiuojamos buitinės atliekos;
- 3.2.6 naudojamos prekės ir paslaugomis nupirktomis per CPO žaliuosius pirkimus;
- 3.2.7 naudojama elektroninė dokumentų valdymo sistema;
- 3.2.8 sudaromos galimybės (ypatingai šalčio sezono metu) darbuotojams, kurių darbo pobūdis leidžia, dirbti nuotoliniu būdu;
- 3.2.9 dalyvaujama projektinėje veikloje, siekdama modernizuoti patikėjimo teise valdomus pastatus, užtikrinant aukštesnę energinę klasę.

3.2 Silpnybės

- 3.2.1 Didesnės išlaidos naujai įrangai, energiją taupantiems sprendimams, ar renovacijoms;
- 3.2.2 Riboti ir nepakankami įstaigos finansiniai resursai;
- 3.2.3 Esama infrastruktūra gali būti pasenusi ir nepritaikyta moderniems tvariems sprendimams;
- 3.2.4 Ne visų organizacijų tiekėjai yra pasiruošę taikyti neutralius klimatui sprendimus;
- 3.2.5 Investicijų į tvarumą grąža bus matoma tik tolimesnėje perspektyvoje, o tai gali sukelti finansinių sunkumų klimato kaitai neutralios veiklos plano įgyvendinimo pradžioje.

3.3 Galimybės

- 3.3.1 Taupyti elektros ir šilumos energiją;
- 3.3.2 Modernizuoti pastatus, siekiant taupyti šilumos energiją;
- 3.3.3 Įrengti papildomas saulės jėgaines išnaudojant pastatų stogus, taip pat įsigyjant nutolusias elektrines;
- 3.3.4 Palaikyti valdomų (prižiūrimų ir tvarkomų) gamtinių teritorijų, absorbuojančių CO₂, gerą būklę, t. y. kompensuoti neišvengiamas veiklos sukeltas ŠESD emisijas.

3.4 Grėsmės

- 3.4.1 Be papildomų investicijų sudėtinga įgyvendinti reikšmingas permainas mažinant ŠESD;
- 3.4.2. Nepakankamas elektromobilių krovimo stotelių tinklas riboja perėjimą prie netaršių transporto priemonių;
- 3.4.3. Augant funkcijų spektrui, didėja energijos, transporto poreikis bei ŠESD emisijos;
- 3.4.4. Ekstremalios oro sąlygos (šalčiai, karščiai) didina energijos poreikius;

3.4.5. Nauji aplinkosaugos reikalavimai gali pareikalauti papildomų išteklių ir greito reagavimo.

4. Sąsaja su įstaigos strateginiais tikslais

Klimatui neutralios veiklos planas susijęs su šiais įstaigos strateginiais dokumentais:

- Direkcijos 2024 – 2028 m. strateginis veiklos planas.
- Direkcijos nekilnojamojo turto valdymo strategija. Siekis pereiti prie klimatui neutralios veiklos prisidės prie strategijos tikslo – pagal galimybę remontuoti, atnaujinti, modernizuoti pastatus, kad sumažėtų jų išlaikymo sąnaudos, atsižvelgiant į klimato neutralumo principus.
- Direkcijos direktoriaus kadencijos laikotarpio susitarimas dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių.

5. ŠESD mažinimo priemonės

5.1 Taikomos priemonės

5.1.1 64 proc. Direkcijos valdomų pastatų šildymui naudojama elektros energija iš atsinaujinančių šaltinių;

5.1.2 siekiant taupyti kuro išlaidas, organizuojami nuotoliniai įstaigos darbuotojų pasitarimai;

5.1.3 rūšiuojamos buitinės atliekos;

5.1.4 naudojamos prekės ir paslaugos, nupirktos per CPO žaliuosius pirkimus;

5.1.5 naudojama elektroninė dokumentų valdymo sistema;

5.1.6 sudaromos galimybės (ypatingai šaltojo sezono metu) darbuotojams, kurių darbo pobūdis leidžia, dirbti nuotoliniu būdu;

5.1.7 dalyvaujama projektinėje veikloje, siekdama modernizuoti patikėjimo teise valdomus pastatus, užtikrinant aukštesnę energinę klasę;

5.1.8 naudojami elektriniai įrankiai vietoj benzininių.

5.2 Planuojamos taikyti priemonės

5.2.1 Modernizuoti pastatus, siekiant taupyti elektros ir šilumos energiją. Direkcija, panaudodama APVA finansinį instrumentą, ruošiasi modernizuoti 2 lankytojų centrų pastatus, pasiekiant energinę A klasę;

5.2.2 Skatinti darbuotojus ir lankytojus važinėti dviračiais;

5.2.3 Vykdyti darbuotojų ir lankytojų švietimo programas apie atsakingą energijos vartojimą, atliekų mažinimą bei klimato neutralumo svarbą;

5.2.4 Periodiškai informuoti darbuotojus, kaip prisidėti prie įstaigos tikslų pereinant prie klimatui neutralios veiklos.

5.2.5 Sudaryti galimybes daliai darbuotojų dirbti nuotoliniu ir/ ar hibridiniu būdu, taip sumažinant kelionių į darbą ir iš darbo poreikį.

5.2.6 Teikti aukščiausią prioritetą ekologiškoms, ilgaamžėms ir perdirbamoms prekėms bei paslaugoms

6. Plano stebėseną

Rengiamos metinės ir laikotarpio, 2025-2028 metų, ataskaitos.

7. Įstaigos ŠESD emisijos 2024–2028 m.

ŠESD emisijų lygis	ŠESD emisijų šaltinis	Suvartojimas, mato vnt. (2023)	tCO ₂ e (2023)	Taikomos / planuojamos taikyti priemonės ŠESD mažinimui	Rodiklių reikšmės (±tCO ₂ e)					Faktinis rodiklis (tCO ₂ e) <i>Kaip pasikeitė ŠESD emisijos nuo 2023 m.?</i>
					2024	2025	2026	2027	2028	
1 lygis	Įstaigos automobiliai ir traktoriai	34 vnt.	28,1	Įsigyjami nauji automobiliai/traktoriai mažiau taršiais varikliais	0	0	0	-1	-1	-2
	Kuro deginimas įstaigos patalpų šildymui	6170,67 kv. m.	7,2	Pastatų modernizavimas padidinant energetinę klasę	0	0	-0,5	-0,5	-0,5	-1,5
2 lygis	Centralizuotas šildymas	0	0		0	0	0	0	0	0
	Elektros energija	243,814 MWh	0,0	Elektros energija iš atsinaujinančių šaltinių pirkimas. Energiją taupanti įranga ir elektros instaliacija	0	0	0	0	0	0
3 lygis	<i>Įsigytos prekės ir paslaugos¹</i>		0	Vykdomi žali CPO pirkimai	0	0	0	0	0	0
	<i>Atliekos</i>		0	Rūšiavimas	0	0	0	0	0	0

	<i>Komandiruotės</i>	4	7,7	Įsigijami elektromobiliai	0	0	-1,425	-1,425	-1,425	-4,275
--	----------------------	---	-----	---------------------------	---	---	--------	--------	--------	--------

8. Sąsaja su JT darnaus vystymosi tikslais (DVT)

Direkcijos veikla siejama su DVT ne tik šiame perėjimui prie klimato neutralios įstaigos veiklos plane, bet ir Direkcijos metiniame veiklos plane. Direkcijos veikla siejama su šiais DVT:

- 8 DVT Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą;
- 12 DVT Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius;
- 13 DVT Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų;
- 15 DVT Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą.

9. Kita informacija

Įgyvendinat Direkcijos 2025-2028 metų perėjimo prie klimato neutralios veiklos planą, taikant efektyvias priemones anglies pėdsaką sumažinti vengiant, mažinant ir kompensuojant neišvengiamas veiklos sukeltas ŠESD emisijas reikalingas užtikrintas tikslinis finansavimas.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Žemaitijos saugomų teritorijų direkcija 306109002, Dumbrių g. 3, Ožtakių k., LT-88324 Telšių r.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ŽEMAITIJOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ DIREKCIJOS 2024-2028 METŲ PERĖJIMO PRIE KLIMATUI NEUTRALIOS VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-08-21 Nr. V-75
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Mindaugas Balčiūnas, Direktorius
Sertifikatas išduotas	MINDAUGAS BALČIŪNAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-08-21 09:13:59 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-08-21 09:14:15 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-07-07 09:35:20 – 2027-07-06 23:59:59
Parašo paskirtis	Susipažinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Linas Šedvilas, Kultūrologas, Varnių regioninio parko grupė
Sertifikatas išduotas	Linas Šedvilas LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-08-21 09:38:17 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-08-21 09:38:59 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E, SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2025-07-09 16:08:11 – 2030-07-09 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.84.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-08-21 11:32:29)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-08-21 11:32:29 DBSIS